

Datum van indiening: 1 juni 2022

Interpellatie van mevrouw Els Rochette tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp: Hervorming van de buitenschoolse opvang

Voor zeer veel Brusselse ouders is opvang voor of na de schooluren cruciaal om het gezinsleven te kunnen combineren met een job of andere taken. In een goed georganiseerde opvang kunnen kinderen zich uitleven, bijleren of ontspannen.

Er zijn vandaag verschillende types opvang voor of na de schooluren. Er is een aanbod dat door de scholen zelf wordt georganiseerd. Er is het buitenschools aanbod dat tot voor kort gesubsidieerd werd door Kind en Gezin, de Initiatieven Buitenschoolse Opvang (IBO). Daarnaast zijn er natuurlijk ook nog andere vormen, zoals lessen in een academie of in de sportclub. Tussen deze opvanginitiatieven bestaan er aanzienlijke verschillen naar beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit.

De recente Cartografie kinderopvang heeft het over 1.223 IBO-plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze zijn ongelijk verdeeld maar halen nergens zelfs maar bij benadering de Brusselnorm van 30 % dekking. Over het aantal 'binnenschoolse' opvangplaatsen zijn niet meteen cijfers voorhanden maar dat zal alvast een pak hoger liggen. De IBO-sector is dus relatief klein op een schoolpopulatie in het Nederlandstalig onderwijs van 55.000 leerlingen.

IBO's kunnen dankzij de subsidiëring veel meer begeleiders inzetten per kind, wat 'kwalitatiever' opvang mogelijk maakt, hetgeen natuurlijk niets afdoet van de inspanningen van de scholen die zelf opvang organiseren.

Ook de betaalbaarheid verschilt. Bij de IBO's wordt de prijs duidelijker afgebakend om kwetsbare kinderen te bereiken. Bij de 'binnenschoolse' opvang is het beeld meer afhankelijk van de lokale context, maar ligt de prijs vaak hoger. Piet Vandermot, voormalig directeur scholengroep Sint-Goedele Brussel hekelde in een open brief in september 2019 deze ongelijke behandeling.

Bij IBO's speelt soms ook het Mattheuseffect aangezien er telefonisch moet ingeschreven worden, zoals ook aangehaald bij de bespreking van de Cartografie.

En zoals andere sectoren kampt de voor- en naschoolse opvang ook met een personeelstekort. Het beroep wordt te weinig gewaardeerd en IBO's zijn vaak afhankelijk van moeilijk in te vullen Geco-profielen.

Dit alles om te duiden dat de opvangsector haar uitdagingen kent. Daar komt nu een nieuw decreet bij dat begin mei gestemd werd in het Vlaams Parlement. Deze hervorming moet een aantal van de vermelde knelpunten oplossen maar roept ook vragen op.

Het decreet heeft als doel de verschillende vormen van opvang te integreren of stroomlijnen en de kwaliteit overal te verhogen. Daarnaast geeft het decreet de regie ook aan de lokale besturen, in Brussel aan de VGC.

Uit de bespreking van de Cartografie bleek dat er onzekerheid leeft over deze hervorming. Coördinatoren weten niet goed waar ze aan toe zijn, en hebben het over een tekort aan omkadering, ondersteuning en opleidingsmogelijkheden voor het personeel.

Daarnaast is het ook onduidelijk hoe een 'integratie' gefinancierd kan worden, wetende dat bv in Brussel de beschikbare middelen voor de IBO's maar een klein deel van de schoolpopulatie dekken. Betekent een integratie dan dat de lat overal lager gelegd wordt of dat er extra middelen komen om over al de IBO-omkadering te kunnen garanderen?

Het is duidelijk dat de VGC wil inzetten op de buitenschoolse na- en voorschoolse opvang. Dat blijkt uit het meerjarenplan en uit de laatste beleidsverklaring waar u zei: *“Er komen nieuwe initiatieven inzake buitenschoolse kinderopvang in Brussel. Zo zorgen we voor een toegankelijker, beter gespreid aanbod van kwaliteitsvolle, naschoolse tijd. Hiertoe zullen we het aanbod aan opvang versterken, lokale samenwerking stimuleren en werken rond kwaliteitsvolle opvang in de Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang (IBO) en de scholen.”* Wij zijn dus zeer benieuwd naar een stand van zaken in dit opvangaanbod dat zo cruciaal is voor veel Brusselse gezinnen.

Vandaar mijn vragen:

- Hoeveel plaatsen in de IBO's zijn er vandaag in Brussel? Hoe evolueert dat aantal? Hoeveel weigeringen zijn er? Heeft u zicht op het aantal 'binnenschoolse' opvangplaatsen en hun kostprijs?
- Hoe ziet u de toepassing van dit nieuwe decreet in Brussel? Kan u toelichten welke (regie)rol de VGC inneemt in het nieuwe beleidskader? Welke timing is er voorzien voor de implementatie van het nieuwe systeem? Zijn er qua bereik van de opvang specifieke doelen? Hoe verloopt het overleg met de lokale besturen en vzw's die betrokken zijn?
- Is er duidelijkheid over de budgetten die gekoppeld worden aan deze hervorming?
- Hoe zal de integratie verlopen van de IBO's en andere vormen van opvang, een van de pijlers van de hervorming? Hoe wordt vandaag al gewerkt aan een betere afstemming in Brussel, zoals in het meerjarenplan vooropgesteld?
- Welke strategie is er om in Brussel het aantal opvangplaatsen (IBO of een nieuw soort geïntegreerde plaatsen) te verhogen?
- Heeft u duidelijkheid over de kwaliteitseisen in het nieuwe beleidskader? En hoe verhoudt zich dat tot de budgetten? Moet men het voorlopig doen met dezelfde enveloppe en hoe is dan een verbreding van de kwaliteit, mate van ondersteuning per kind, mogelijk? Of wil men net meer kinderen per begeleider, ook al zijn daar in de sector van de kinderopvang net zeer veel bedenkingen bij?
- Heeft u zicht op het personeelstekort in de IBO's maar bv. ook voor opvangbegeleiders in de scholen? Vindt men voldoende geschikte Geco-profielen? Wat kan de VGC doen om het beroep aantrekkelijker te maken?

Els Rochette